

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Реклямації неопечатані є вільні від порга. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Декілька уваг о скріплюваню народних сил.

Се неперечна правда, що сила народу лежить в нім самім, в его освіті, здоровій організації, карности, згіднім прямованю до означеної мети, підпорядкованю личних користий і амбіції під загальні справи і в розумнім вибираню доріг, які ведуть до поступу.

Ніякий зовнішній ворог не нанесе народови стілько лиха, кілько внутрішній розстрій, розгїч сил, роздїблыванє, хотяйби навіть поодинокі групи прямували до тої самої мети, але послуговувались вирост противними середниками, та під сим зглядом себе поборювали.

Заперечити годї, що наш нарід поступив наперед, витворив своїми силами, пожертвованєм одиниць і гуртів осередки просвітні і економічні майже по всіх повітах, та став гуртувати побіч них свої сили до дальшої праці.

В скріплюваню добутків і їх ґрунтованю повинні всі свідомі люди іти поруч, взаїмно підпомагатись, а особливо беречись всякого нарушуваня основ, на котрих їх здвигнено. Основами такими були наша св. Церква і віра, рідна мова, любов народу і пожертвованє сил для его добра.

Не всі однак в того самого темпераменту, одного досвідю житєвого, одного віку, тож годї, аби гадки і стремління їх сходились у всім, мусять виступати ріжницї поглядів, але всі попри се тямити повинні, що задля сїх ріжниць, задля поборюваня поглядів в виборі середників не повинно терпіти загальне добро народу, а особливо не вільно нарушувати основ, на котрих нарід будував і буде своє відродженє.

Основи сї се ланцух, що взяти повинен всіх робітників на ниві народній, се камінь угольний, на котрім здвигнутись має сьвятиня наша.

Як раз на сїй точці бачимо, що через горячкость, амбіції, неповздержаність терпить загальне добро, а що гірше, виступають ще і такі, що зруйнувати бажають заложені основи, не тямлячи сего, що не зможуть дати нічого тривкішого, та замість причинятись до скріпленя і розширеня будови, в горячкості чи засліпленю лише руйнують.

Наколиб ми таким горячковим, чи засліпленим одиницям закинули брак патриотизму, як нераз стрічатись можемо в пятнованєм з їх сторони людей зрілих і посивілих в праці для добра народу, людей, за котрими промовляють діла, ко-

трі працею своєю і пожертвованєм дали доказ патриотизму, та мимо накидуваня ся на них не устають в дальшій праці, побачити могли доперва, в якій формі обьявляла ся їх дальша діяльність і куда посунули ся в своїй загорілості.

Однак не в тім діло, а се мимоходом, а головно сказати хочу, що нетерпеливість, недостача досвідю, горячкость в діланю у молодих викликає безкритичне, а декуди і злобне посуджуванє, котрим обезсилюємось, відтрчуємо від себе людей, вводимо розлад в нашу суспільність і замість прямувати наперед, поборюємось взаїмно, цофаємо ся, або стоїмо на тім самім місци, що рівнаєсь занепадови.

Істория всіх народів, тай нашого виказує, що реальна праця і організація сил вінчаєсь успіхами і лишає тривкі слїди, противно розстрій викликає крикунство, пусте метанє слів і ключів без діл, бож викликає лише горячкость.

Нарід наш здержуваний в правильнім розвою своїх сил, не могучи їх розвинути, нетерпеливить ся, филоз мов ріка здержана в бігу своїм, шукає доріг, куда би спрямувати своє русло, усунути запори і се викликає хвильованє, горячкость, котра яркіше проявляєсь у молодежи, що рве ся наперед, бажалаб розбити запори.

В такім часі неприродної горячкості, викликаной ріжними причинами зверхними і внутрішними, требаб як раз найбільше розваги, скріпленя сил, внутрішньої організації, покликаня до провуду людей зрілих, досвідних і підпорядкованя їх провудови.

Змогли ми витворити інституції просвітні і економічні, тож чи мало в них в місця до праці для всіх, робучих рук всюди потреба, аби інституції сї розвинулись і кріпшали. Возьмім котре будь з товариств пр. тов. «Просьвіту». Обсяг діланя сего товариства є обширний, обняти може і повинен цілий нарід, тож до переведеня ціли его злучитись повинні всі свідомі і вкладати свої сили і дарованя до здвигненя загального добра. Колиж в повітах чи в краю знайдуть ся гурти чи партійки, що бажалиб ту саму цїль, або подібну їй осягнути, мають вправді добру волю і бажаня їх плывуть навіть з любови народу, але не ідуть рука в руку з існуючим товариством, мимоволі викликають роздор, недовіре а за сим ослабленє, противно наколиб навіть товариство се поволїйше ся розвивало, але згуртувало всі можливі сили, більше хїсна принесло би суспільности.

Подібно маєсь річ і з другими інституціями і товариствами.

Тому хотяй якби ми не ділились в поглядах вибору середків, над котрими можна дискутувати, повинні всі, що кріпко стоять при своїй св. Церкві і вірі, своїй рідній мові і любові до свого народу, згуртувати ся на сїх основах і прямувати спільно, бож лише в єдності сила.

Р.

З вагоди напасти „Дїла“

на Є. Е. Митрополита Шептицького

одержали ми до поміщеня отсі заяви:

З Ходорівського деканата

сьвященики ухвалили вислати до Іх Ексцеленції Митрополита слїдуючу адресу:

Ваша Ексцеленція Високопреосьвященей наш Архієрею!

Сьвященики Ходорівського деканата, зібрані на соборчюку деканальнім в Залесцях дня 19. вересня с. р. пятнують безпідставну напасть кинену в час писи «Дїло» ч. 182 з 14. VIII. с. р. на Вашу Ексцеленцію — виходячи з заложеня, що розпорядженє в обороні прав парохів виданє зістало з мотивів церковних і заявляють Вашій Ексцеленції повне довіре і синівску любов.

о. І. Кмицикевич, декан
о. П. Винницький, віцедекан
о. М. Бачинський,
о. П. Дудинський,
о. С. Заяць,
о. А. Одїжинський,
о. І. Величковський,
о. К. Леницький,
о. Ю. Бачинський,
о. В. Соколовський,
о. Юв. Билиньський,
о. К. Скоморовський,
о. В. Андрухів,
о. О. Волянський і
о. Е. Дилиньський.

Заразом ухвалило одногодосно сьвященьство на згаданім соборчюку заявити редакції «Дїла» обуренє, що в брутальний спосіб напала на дорогу для нас честь нашого Високопреосьвященого і Любимого Архипастиря.

Фрага, дня 20. вересня 1908.

О. І. Кмицикевич,
декан ходорівський.

Печатка:
Уряд деканальний ходорівський.

З деканату Снятинського:

Дня 19. вересня 1908 все сьвященьство деканата Снятинського зібране на соборчюку застановляючись над струями теперішного часу в рускій суспільности, сконстатувало, що більша часть нашої рускої інтелїгенції а рускої праси в особности з завзятем гідним лучшої спра-

ви ревно і заїло трудить ся над знищенем поваги Церкви і вї навіть найвисших і найбільше заслужених представителів і служителів.

Свїдомо і злобно ігнорують і перед народом затаюють великі заслуги св. рускої Церкви і духовенства у відродженю нашого народа а натомість завзято старають ся на глум влставити закони Божі і Церкви і зогидити вї служителів в очах народа і цілої рускої суспільности.

Забувши на добродійні впливи св. Церкви і духовенства, ревно працюють, щоби перед свїтом доказати правдивість пословиці: „Undank ist der Welt Lohn“. Загально знані різні брутальні напасти нашої на жаль рускої праси на наших Єпископів а на незрівнано заслуженого Високопреосвященого Митрополита в особенности, кожного — не кажучи християнина—але звичайного правого чоловіка, у котрого не завмерли ще чувства якої такої справедливости, а тим більше священика до крайности обурити мусять.

Обуреню і обридженю до так поганой роботи нашої, на жаль, рускої праси, руске духовенство деканата Снятинського дало вислів тим способом, що одностайно ухвалило вислати телеграму до Ёго Ексцеленції Митрополита Андрея Шептицького на руки Митрополитичого Ординариату у Львові такого змісту:

„Ми священики деканату Снятинського зібрані на соборчику в Снятині з обуренем протестуємо против брутальних нападів руских часописей на Найдостойнішу особу Ёго Ексцеленції і рівночасно сим даємо вираз нашого найвисшого почитання, синівської любови і преданности до Вашого Преосвященства.“

Рівночасно ухвалено одностайно і вислато телеграму рівнозвучного змісту до Преосвященого Єпископа Станиславської Єпархії.

Політичний огляд.

Зїзд соціальних демократів з Німеччини відбув ся тими днями в Нірнбергу. Головним предметом нарад була справа, чи соціаль-демократи можуть у виїмкових случаях голосувати за бюджетом. Берлінський заряд партії поставив резолюцію, котрою заборонює ся віртемберским, баденським і баварским краєвим фракціям з засадничих причин голосувати за бюджетом, а ту резолюцію ухвалено 258 проти 119 голосів. Після того 66 відпоручників південно-німецьких соціалістів одностайно заявили, що ухвалюване бюджету не є засадниче, але тактичне питанє і що для них в тій справі одинокою міродатною інстанцією є власна краєва партія. Тим способом відповіли південно-німецькі соціалісти опором проти присуду нірнберського зїзду, котрий рівнає ся розломови соціал-демократії в Німеччині, хоч сего формально не оголошено.

Розправи і вислід сего зїзду в справі ухвалювання бюджету є вельми характеристичні для „вольнодумства“ соціалістів: не вплив і сила виборців і народу, що висилає представників парламентарних, має бути міродатним в їх поступованю в законодатних тілах, навіть не краєві організації мають рішати про становище соціалістичних представників парламентарних, але понад виборцями і народом став деспотичний переважно з немногих чужинців (неналежних до тих країв) зложений заряд і накидає їм на прям політики. Тим способом зносить загальне право виборче, за котрим соці-

альна демократія так побиває ся, а вводить найчистіший деспотизм.

Конституційна Туреччина має великі клопоти з виборами послів до парламенту, котрий має би зібрати ся вже 1. листопада, хоч вельми сумніво, чи сей речинець буде додержаний. Посли з далеких східних країв н. пр. з околиць Ерцерум, Ван і т. и. повинні би вже тепер виїздити з дому, щоби на означений час прибути до Царгорода, а тимчасом їх ще не вибрано. І власти державні і виборці не ознакомлені з виборчою технікою; а до того нема ніякої політичної організації, конечної для переведеня руху виборчого. Навіть населенє по містах не розумів добре різниці між самовладою а конституцією. В музулманських кругах боять ся, що Іслям по герпить на поазі через конституцію. Старотурки споглядають з невдоволенем, що музулмани починають зривати з давними перестарілими звичаями. Султан однак буде імовірно вдоволений новим парламентом, бо в нїм буде мати сильну підпору. Не тільки ним іменовані сенатори, але і багато послів буде стояти і за султаном. В новім парламенті можна сподівати ся передовсім завзятої язикової боротьби. Державною мовою є турецка мова, а кождий посол має вї розуміти. Уже з Арабії наспіло запитанє, кого там вибирати в послы, бо ніхто не розуміє по турецки. Таким способом починає конституція остигати, а конституційне питанє в Туреччині показує ся ще доволі далеким від розвядки.

В Люблянї, столиці країни полила ся кров. Підчас демонстрацій Словінців проти Німців дійшло в неділю до такого розятрення, що візвано військо для привернення спокою. Від стрілів даних до товпи полягло на місци двох, оден умер небавом, а крім того є сім осіб тяжко, а багато легче ранених. Привід до тих кількадевних з черги демонстрацій дали напади всенімців на учасників святкованя Кирило-Методійського товариства в Птуї (в Стирії). Товпа всенімецьких загорільців напастувала Словінців на улицах, вибивала шиби і доперва поліція положила кінець тим напастям.

Вість про ті події з Кирило-Методійським товариством, викликала велике розяренє в Люблянї. В Народнім домі на вічу обговорювано напасливе поступованє всенімців птуїських, а відтак вічевики вирішили перед німецьке касино, перервали кордон поліції, товкли шиби в склепах німецьких, здирали вивіски з обличками: „Відплата за Птую“. — Минувшої неділі прибрали демонстрації широкі розміри, що довело до згаданого в горі сумного вислїду.

Так розпочала ся викликана національною загорілостю межинародна усобиця, котра пригадає Bergereichenstein, Schüttenhofen, а відбула ся також в Цилей і в Мариборзі. За такі сумні події викликувані несумлінними загорільцями не можна робити одвічальними цілі народи, бо такі події проявляють ся зарівно з різних народів, але коли нема сумніву, що такі події є впливом загорілих одиниць або навіть партій, то насуває ся питанє, чи не пора запобігти подібним вибрикам. Кожда народність повинна здобути ся на самооборону против несумлінних агітаторів і зривати з них фалшиве сяєво національного лицарства, а замість того від народу до народу повинен піти оклик, що не хочемо нищити здвигненої над нашими головами будівлі просвіти і культури. Належалоб сю дикість раз викоринити і цілим вихованем впливати на суспільність, щоби право пєстєка усунєно з політичної боротьби.

Сє снє делегация скликана на день 8. жовтня до Будапешту. В Градци відбув ся в неділю зїзд

вольнодумних німецьких послів. на котрім ухвалено спільно поступати в національних, політичних і народо-господарських справах і в тій ціли утворити одноцілу парламентарну організацію.

Цісар Франц Йосиф повернув зовсім здоров з великих маневрів коло Веспрім (над Болотним озером) до Будапешту і приймав на пєслуханю бувших міністрів-президентів Тиссу і Фаєрварого а також міністра-президента гр. Андрашого. Сі послухання мають звязь з виборчою реформою угорського сойму.

З добре поінформованих кругів звіщають, що цісар не згодив ся на домаганя малярських політиків, щоби перевести виборчу реформу з забезпеченем до теперішнього малярського стану посіданя, за що угорський сойм мов би прийняти на себе більші війскові тягарі, але монарх вимагає виборчої реформи в напрямі загального і рівного права.

Листьмо з Американьскої Руси.

(Як почитають Владик інші народи, а як се дїє ся у нас).

(Дальше).

Як я згадав, в священях першого польського єпископа в Америці взяло участь много князів і достойників Церкви інших народів, Ірландців, Англіїців, Чехів, Німців і т. д. Сі достойники взяли не лише участь в священях, але були присутні в катедральній салі на обіді, в торжественнім поході по польських церквах і з нововісьвяченим єпископом о 10. годині вечером прибули до прекрасно убраної театральної салі парохії св. Станислава Костки. На сцені були прилагоджені столи для єпископів і духовенства, а на салі для народа. І знова пішли бесіди і тоасти, а я лиш наведу кінцеву програмову бесіду Преосвящ. Родого.

Ось як пише „Dziennik Chicagoski“ з дня 30/VII. 1908 р.:

„Слїдувала послїдня мова найважнійша“.

„Як же жалуюмо, що не малисьмо польського стенографа, котрий би сю мову списав був дословно!“

„Бо се говорив на закінченє перший польський єпископ Преосвя. о. Роде, а виголосив справді свою програмову бесіду“.

Зазначивши на початку своєї мови, як важне є завданє єпископа, о. Єпископ Роде заявив, що поза сиовненем тих найважнійших своїх обовязків не забуде о сїм, „що є польським єпископом і бажає ним бути в повнім того слова значіню“.

Дальше виложив новий єпископ свій спосіб діланя на суспільнім полі, подякував усім за сі щирі обяви любови і радости так для єго гідности як і особи. — Бенкет скінчив ся відспіванєм „Boże coś Polskę“, о год. 12:40 в ночи.

Преосвя. Роде зїйшов з естради wraz з іншими єпископами, приступив до своєї матери і wraz з нею окружений тими, що тиснули ся, щоби уцілунати єго руку, вийшов з салі.

І знова пригадав я собі одну подію: Товариші по достоїнству, — єпископи американські — жертвували майже цілу ніч, щоби тим зробити приємність своєму новому Товаришови. А у нас?

На велике здивованє загалу, ще в часі служби Божої зник мов під землю оден з запрошених архієпископів. А причина сеї неприсутности була ся, що сей архієпископ мав посвятити прапор одної шевської організації, що сего дня святакувала свій 500-літний ювілей. О щасливі ви, львівські шевці! Ви милійші

свому архієпископови ніж новий єпископ, новий наслідник апостолів, новий славянський єпископ, нова основа, нова коломна католицької Церкви? Єще раз кличу вам львівські шевці: «Ви щасливі!»

Відтак подають часописи спис дарунків, які одержав новий єпископ. Є їх дуже багато, кілька жезлів артистичної роботи, кілька перстенів, хрестів погрудних, ризи архієрейські, великі суми грошеві і автомобіль.

(Конець буде).

Новинки.

— **Календар.** В четвер; руско-кат.: Теодора преп.; римо-кат.: Герарда. — В п'ятницю: руско-кат.: Автонома; римо-кат.: Клеофа.

— **З рускої гімназії в Коломиї.** Сего року записалося в тій гімназії: до I. кл. 181 учеників + 3 приватистів, II — 129+2, III — 101+1, IV — 75+2, V — 83+5, VI — 83, VII — 56+2, VIII — 52+1. Разом: 770+15 прив. Крім того має приготуваюча кл. — 44 учеників; отже разом усіх 815+15 прив. До вступного іспиту до I. кл. зголосилося 129 учеників, з чого 5 перепало, до приготуваючої — 44, а з них 3 перепало. Крім того здавало вступні іспити до III. кл. — 2, здав 1, до IV. кл. — 1 — здав; до VI — 5 — здало 3; до VII. — 1 — здав; до VIII — 1 — здав. Поправок було 86+1 прив. здало: 76+1. Не здало 9; не явився 1. Доповнюючі іспити (іза недуги) здавало 8, здало 4, не здав 1, не явилось 3. Гімназія терпить дуже іза недостачі поміщення, бо гімназіяльний будинок вже давно за малий. Кляси, яким не стало місця, мусять тиснутися у невідповідним найнятій будинку, але й там уже нема місця, бо гімназія росте. А пр. така рязяча ненормальність, що в VIII. кл. є оден тільки відділ, а учеників 52! Як ту можлива наука! І учителі й ученики мучаться із шкодою для свого здоров'я.

— **„Das interessante Blatt“** в 38 ч. с. р. подає портрет пок. поручника Бернатовича в військовій мундурі, а крім сего фотографічну знімку хвилі, як Покійний серед великого числа купілевих гостей приготував ся до „ластівячого скоку“ в море з висоти другого поверха. Крім сего подає тежло написану по смертну споминку п. з. „Todessprung eines Offiziers“: „Незвичайно удібнений молодець, в п'явті духових і тілесних сил, впавав жертвою

смертного випадку в часі випробування своєї зручності і сміливості, на превеликий жаль своєї родини і своїх рідкою любовістю зеднаних приятелів. Глибокий смуток его рідні і товаришів дає ся тим більше відчувати, коли зважить ся, якими світлими прикметами відзначав ся поручник Павло Бернатович, син визначного купця з Любляни, якого совішну молодість оповила нараз темрява смерти. Поручник Бернатович був лінгвістичним генієм і знав не менше як чотирнацять язиків. Стаціонований при 80 п. п. у Львові, одержав він платну відпустку, щоби міг виобразувати краще свої язикові здібності основними студіями. Крім сего мав він великий талант до маларства, а вистава его образів в Любляні дізнала великого признання. Особливо високо цінили всі у сего незвичайно спосібного офіцера его отвертий мужеский характер. Поручник Бернатович шукав розривки ві всіх галузях спорту і оказував при тим визначну відвагу і силу. Сі прикмети заохочували его до що раз то тяжших проб, аж вкінці нещасний випадок спричинив сумний кінець его життя. Поручник Бернатович перебував в часі відпустки у своїх родичів в Любляні і виїхав відси з матерією на тиждень до Абації. Тут посвятив він велику частку вільних хвиль сміливому плаванню і скаканню в купелі „Анджіоліна“. Серед того заскочила его смерть. Він виконав був вже кілька разів карколомні скоки і зранив ся при тим навіть в чоло, але ані сє, ані відраджування поодиноких купілевих гостей не здержали его від дальших вправ того рода. Критичного дня скочив поручник Б. з другого поверха купілевого заведення в море і впавав так нещасно на воду, що відразу зломав собі шийний хреб. Сейчас поспішили ему з помочію три лікарі і старали ся непритомного очутити застрикуванем камфори і етеру, масажом і штучним віддиханем. Доперва пізнійше показало ся, що поручник Б. відвіс смертне ушкодження. Смуток по причині нещасного випадку був загальний зарівно в Абації і в Любляні, де спроваджено тіло симпатичного, молодого офіцера і де похоронено его при великій співучасті людности усіх станів“.

— **Справа Січинського.** До тутешного карного суду наспів вчора вирок найвишого трибуналу, яким зносить ся засуд смерти на М. Січинського. Ст. радн. Сваричевский, який тепер сповняє функції президента карного суду, відчитав той вирок Січинському, який прийняв его рівнодушно. Тепер акти тої справи відослали знова слідчому судивви радн. Берзонови, котрий переслухає ще кількох нових свідків почім віддасть Січинського під огля-

дини психіатрів, які мають відбувати ся в будинку в'язниці при ул. Баторія.

— **Чума в Австрії.** До пристані в Триєсті прибув оводі пароплав австрійського „Льойда“ — „Франц-Фердинанд“. Пароплав сей прибув з Бомбаю (Індії). Дня 18. с. м. нагло занедужав на сїм пароплаві оден з моряків і помер того самого дня при познаках чуми. Також другий моряк занепавав на таку саму недугу. Бактеріологічні досліди помершого моряка виказали чуму. Пароплав сей відокремлено і вибито на нїм всі щурі. Два щурі найдено неживі, а бактеріологічний розслід виказав, що они погябли на чуму. Задля того видано приказ, здержати весь ладунок товарів, привезених з Бомбаю і перевести на них дезінфекцію або знищити.

— **Холера в Петербурзі** зростає з кожним днем. Вчора було аж 417 нових випадків холери, а 167 осіб померло. Хорих на холеру є тепер в Петербурзі 1.561 осіб. — В Берліні поміщено в холеричнім шпиталі 4 особи, яких підозрівають, що занедужали на холеру. Дві з тих осіб, приїхали з Росії.

— **За підроблюванє грошей** засуджено вчора у львівськїм суді Шведзіцкого і Гроса на рік в'язниці а Белінського на 9 місяців. Ся трийця пустила в обіг біля 30 штук доволі лихо підроблених монет.

— **Дрібні вісти.** Закон ухвалений гал. соймом що до утвореня самостійної громади Підмастирка в брідекім повіті дістав цісарську санкцію. — У Львові є тепер 303 осіб хорих на шкарлатину. — Управу повіт. суду, I. секція, у Львові обняв радник Едм. Філіп, II. секції радник Юл. Брилінський, а III. секції радн. Фрид. Кербер.

— **Переписка Редації.** Вп. о. З. в Т. Спасибі за допис, помістимо в найблизших числах. Просимо й надалше надсилати нам вісти про прояви нашого народного життя в Т. і околиці. Обіцяного виждаємо.

Вп. П. Б. в С. Ваші статі, спасибі Вам, будуть поміщені, але тепер призбиралось тільки справ, що не можемо зараз найти місця.

Вп. О. Й. Л. в Р. Статю надіслану помістимо, бо на часі. Просимо й в будучині нас не забувати.

Вп. о. П. в Довг. Дві Ваші дописи також подамо.

Оповідки.

— **Виділ „Рускої Захоронки“** розписує конкурс з днем п'ятнадцятого жовтня на посаду управительки в Захоронці у Львові. Від кандидатки вимагає ся диплому з укінченого курсу Фребля. Пані, котрі окрім сего курсу укінчили семінарію, мають першепство. Ре-

Матеріали до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 146.

Лист Олекс. Барвіньського до Ізидора Воробкевича.

Бережани, 12. л. Вересня 1869.

(Дальше).

Він прилагоджує Олену и Циганку (Над Бистрицею) до мого альманаха и пришле Тобі, щоби ся ще переглянув.

З поезій я виберу дещо з Твоїх тек, а проте таки прошу Тебе, утня яких нових думок, таких гарних, як от була деякі у Правді: думки Морозенка. Не забувай Твого щирого друга, озови ся хоч инколи, осолоди мою терневу дорогу хоч инколи якою думкою, щоби я начитавшись сухих научних речей, віджив трохи, читаючи твое любе, сердечне слово.

Бувай здоров и забувай Твого щирого и незломного друга

Олександра.

Р. С. При нагоді поздорови ласкаво Михалюка и проси, щоби коли озвався до нас Бережанців. Я колись збераяся до его написати.

Ол.

Ч. 147.

З дневника Григорія Воробкевича.

Львів, 28. вересня 1869. (Переклад з німецького): Недавню був я в д-ра Сумкевича на іменичах. Було там кілька знатних людей: віцемаршалок Лавровский, Наумович и инші. Шкода, що я з тими панями мало або й зовсім не був знакомий, щоби з ними почати розмову. З Наумовичем, тим славним мужем, був би я дуже радо говорив, але ніхто нас не заізнав з собою. Зрештою гостина була славна. Господарі не жалували нічого, всего було аж за багато, лише щирости і сердечности за мало. Видко було крутіїство і удаване в словах і поглядах, а коли хто зважив ся говорити свобіднійше, зараз дивили ся всі на него цікаво і здивовано. Бо тут, у Львові, нема правдивого духа, нема свобідного і сердечного (gemüthvolles) життя; переважна частка Русинів не має ясної думки про те, чого їм бажати і до чого змагати — і ще багато часу мине, поки вони і в політиці і в літературі найдуть певну і означену мету. Матеріальна нужда витискає своє характеристичне пятно на народі; се тягар, котрий его давить і спінняє всякий висший полет; під сям тягаром він — се дуже легко може бути — і пропаде та розплине ся між Поляками і Москалями. Нарід має ще занадто мало „верви“, щоби розвивати ся самостійно побіч инших богатших народів.

Ч. 148.

З листу Григ. Воробкевича до брата Ізидора, пис. 9/X. 1869.

(Переклад з німецького): — Я загадую виступити з „Просвіти“, — єї тенденція або краще сказати: недостача всякої тенденції не подобає ся мені; а хоч єї змаганя безплідні, проте не занедбує від часу до часу (Причепи) накиннути ся на православіє в его заступниках. Ще страшнійших „примірників“ між низшим і висшим духовенством найде досить і в Галичині — же потребує вганяти ся за чужою звіриною.

149.

Лист Осипа Барвіньського до Ізидора Воробкевича,

писаний 13. жовтня 1869.

Високоповажний Пан Отче и Друже мій незабутній!

Справедливий твій гнів супротив мене добив мене майже зовсім на духу. Я майже не живу, завміраю з жалю, дивлячись на те погане становище наше, на якому я сам себе поставив. И встидно вже міні явитись перед Тобою, мій щирій приятелю, и з листом не то що!

(Дальше буде).

флектуючі на сю посаду зволють звернути ся о ближшій інформації до п. В. Коцовскої у Львові, ул. Фридрихів 12.

— **3 Надвірної.** Заходом товариств читальні „Просвіти“ і „Родина“ в Надвірній відбудуть ся дня 29. с. м. в 47. роковини смерті Т. Шевченка святоточні вечерниці при співучасті Ви. З. Сіминовичівної та скрипака Ви. О. Садовського. Початок о год. 8. веч.

— **Приготовляючий курс метової геометрії для гімназістів,** що хотіли би вступити на політехніку, починаєть ся дня 25. с. м. Зголошуватись можна що дня від 12—1 год. в тов. укр. студ. політехніки: „Основа“, (ул. Льва сапінги ч. 17. I. поверх).

Наука, штука і література.

— **Святий Стефан** перший малярський король. Написав *Мойсей Гал* краєвий управитель виспої гімназії в Будапешті. Після другого видання 31. випуска переложив І. Білик за дозволот товариства Франклина. Стор. 111, 16-ки. Ціна 80 сот. — Отся книжочка, окрашена гарними ілюстраціями, надає ся до широкого розповсюдження між народом і повинна находити ся в кожній читальняній бібліотеці.

Галицький сойм.

Засіданє з дня 22. вересня 1908.

По повідомленю маршалком про уконституованє комісії бюджетової, громадскої і виборчої реформи, відчитано петиції і внесенє, між якими були внесенє пос. Курівця в справі прискорєня регуляції Лимниць і її допливів Лукви та Савки, та в справі засноваєня в Калуші низпої школи гірничої і укравленєя дороги з Калуша через Довгу войн. до Журавна.

Перед приступленєм до дневного порядку промовляли за своїми наглядими внесенєями: пос. Олесницький що до запомоги для с. Верчан в стрийськїм повіті, пос. Содомора в справі уділенєя громадам підгаєцького повіта 5 вагонів соли для поправки паші, пос. Т. Старух в справі запомоги для погорільців в Конюхах і в заступстві свого неіприсутного брата пос. Ант. Старуха в справі его внесенєя о запомогу для селян ліського повіту.

Всі внесенєя відослано до бюджетової комісії.

З дневної черги пос. Кивелюк мотивував своє внесенє про зміну деяких постанов краєв. закона про шупасництво, а пос. Содомора в справі полекш на державних землізницях, пос. Сандуляк в справі новелі до закона про консумційний податок, а пол. Олесницький про мовляв за своїм внесенєм о реформу закона про риболовлю. Всі сі внесенєя відослано до дотичних комісій.

В дальшїм ході дискусії забрав голос пос. Адам домагаючи ся зрівняєня в дечїм прав сойму з центральним парламентом. Дотичне внесенє відослано до адміністраційної комісії.

Пос. Олесницький мотивув свїй проєкт соймової реформи виборчої. Нинїшня система є анахронїзмом, суперечить духови і потребам суспільности. Склад сойму від першої хвилі, від часів абсолютизму Бахївскої доби була невідповідний, віддаючи сойм на службу фєвдалїзму і капіталїзму. Нині Австрія зберєє овочі того нещасливого засїву. По великій еволюції в краю сойм став ся невідповідним і не може сповнити задачі. Населєне не може зрозуміти, чому при виборах до парламенту мають всі голос а до сойму лише деякі. Бєсїдник абиває аргументи противників загальногo голосованєя і заявляє, що Русини будуть поборювати всякі внески на розширенє автономії сойму не з любови для правительства, але тому, що те має бути автономія лише для тих, що мають більшість. Ухвали нинїшнього сойму вимірені на шкоду Русинам. Бєсїдник остєргієє перед відкладаєм виборчої реформи до кінця 6-літної каденції, бо дальша проволока не лежить в інтересі краю.

Як се як і другє внесєне в тїй самїй справі пос. Короля і тов. відослано до комісії виборчої реформи.

З черги пол. Тертієль мотивував своє вно-

сєня в справі утворєня краєвого трибуналу адміністраційного, а пос. Макух в справі зміни двотиповости в народних школах. Сойм ухвалив переказати єї внесенєя дотичним комісіям, почїм маршалок о 2. год. замкнув засїданє, назначуючи слїдуюче на нині о 10 год.

Телеграми

з дня 23. вересня.

Відєнь. N. W. Tagblatt доносить, що комєнда корпуса в Сараєві поручила родинам офіцїрів і підофіцїрів війска, що стоїть залогою в новобазарськїм санджаку, забрати ся звїдтам до дня 26. с. м. Причина сєго розпорядку доси незвісна. Говорять, що він відносить ся до можливости зміни становиска правнодержавного в окупованих провінціях.

Відєнь. Міністер заграничних справ бар. Ерєнталь виїхав до Будапешту.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжєя і продуктів у Львові від 14. до 20. вересня 1908:

	за 50 кг.
Пшениця	10 10—10 30 К
Жито	8 15— 8 40 К
Ячмінь броварняний	7 50— 8 00 К
Ячмінь на пашу	6 80— 7 20 К
Овес	6 25— 6 45 К
Кукурудза	0 00— 0 00 К
Просо	0 00— 0 00 К
Горох до варєня	8 60—10 00 К
Горох на пашу	0 00— 0 00 К
Бобик	6 00— 6 25 К
Конюшина червона	60 00—67 50 К
Конюшина біла	40 00—47 50 К
Конюшина шведска	70 00—75 00 К
Тимотка	00 00—00 00 К
Рїпак зимовий	13 90—14 20 К
Насїєне конопл.	00 00—00 00 К
Хміль	47 50—55 00 К
Насїєне льняєє	9 50—10 00 К
Льнянка	10 25—10 50 К

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і казарєя — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 22. с. м.: Антонїя Бардин Лани; о. Стефан Ващишин, Стрїлків; Василь Лушкало, Конюхи; о. Михайло Свїтєнький, Ладчин; о. Щасний Растваєцький, Сїлець великий; Генрик Маврєр, Гологори; о. Михайло Прокурат, Мокротїн; о. Гарбовський Николай. Свідїлки; о. Василь Ольшанський, Ванївка; о. Михайло Абрагамовський, Козївка; о. Володимир Левницький, Рогачин; Іван Дубик, Хшаїв; Наталїя і Николай Кулицкі, Берлин; Іван Левницький, Самбір; Зєнов Горницький, Рава руска; о. Теофіль Прийма, Опліцко; Юлієя Садовський, Цєлїїв; Іван Григорїй, Раранча; о. Григорїй Тимчїшин, Кропильники; Кароль Бурстин, Сокаль.

Печатки металеві і кавчукові

для урядів парохїяльних, громадских, читальєнь, „Соколів“, „Сїчей“, зарєядів шкїл ітд.

виконує як найліпше, чого доказом численні признанєя

Д. Вайс

артистична робїтня ритївнича у Львові, ул. Кароля Людвика ч. 29. (Пасаж Оранжа). (18—?)

При закупїї товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

Вийшла нова книжка Мойсея Гала: Святий Стефан

першїй малярський король, з многими образками. Цїна 80 с. Можна дістати в книгарні Ставропігїйского Інститута а також в Угнові у І. Білика, ц. к. профєсора гімназіяльного.

Агєнти корабельні дістануть платний заробок побічний. „Окрєнт“ (корабель), бюро дневників Бухштаба, Львів. (8—10).

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише тутот і паперців з першої галицько-русскої фабрики Євгена Біліньского в Збаражї.

З доходу сєї фабрики йде 35% на будову церкви в Сєняві, 10% на школи і бурси тов. педагогїчного, а 5% на свїротї і вдови по свєщєнїках.

Держїм ся покликку: **Свїй до сєго!**

Рїдний Край літературний й громадсько-жїтєвий тижєнник, популярно редагований, виходить у Київї під редакцією О. Косач (Олєни Пчілки). Коштує річєс 6 рублів, півріччє 3 руб. Адреса: Київ, Благовїщенська № 97.

Працюйте і щадїть!

Товариство взаїмного кредиту

„Джїстер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничї на 4%, удїляє позички на скритї за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 лїт (при 30 ратах піврічних вносить рата амортизаційна на капїтал і відсотки 5 К 8 сот. від кожних 100 К позички.

Вєсїлі приймають ся тільки 3 місячї, з 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Члєнами можуть бути позичку і дістати тільки члєни обезпечєні в „Джїстрі“.

З зисків удїляє „Джїстер“ на публичні добродїїтї цїли квоту 45,835 корон.

Вкладкє	2,795,183 К.
Позички удїлені	3,410,884 К.
Удїли члєнськї	284,398 К.
Цїновї папєри	180,452 К.
Фонд резервовий і инші	48,842 К.
Льокації	182,206 К.

Канцєлярїї Товариства при ул. Рускої ч. 20 отворєні перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залїзничих поїздів
важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночї
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновєць	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновєць	—	—	—	—	12:20
Станїславова	5:40	—	—	—	—
Коломїя	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомїт	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любїня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночї
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновєць	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновєць	—	—	—	—	2:50
Станїславова	—	—	—	2:40	—
Коломїя	—	—	—	8:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомїт	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любїня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:10

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатанї товєстїм друком. — Поїзди їдучї лише в недїлі означєні †.